

5. Лукасевич-Крутник І. Ціна як істотна умова договорів про надання транспортних послуг. Підприємництво, господарство і право. 2019. №4. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/4/10.pdf>

6. Самойленко Г.В. Правова природа оплатних та безоплатних договорів перевезення пасажирів. *Право і суспільство*. 2016. № 2(3). С. 72-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_2%283%29__14

Бугаєць Альона Сергіївна

аспірантка 1-го курсу кафедри права інтелектуальної власності
та патентної юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО РОЗУМІННЯ ФРАУДАТОРНИХ ДОГОВОРІВ

Розглядаючи проблематику визначення сутності фrawdаторних договорів варто наголосити на тому, що чинне національне законодавство не містить тлумачення поняття «фrawdаторний договір». Протягом останніх трьох років застосування цієї конструкції набуло свого поширення в національній судовій практиці.

Як свідчить судова практика, під фrawdаторними розуміються договори вчинені боржником на шкоду кредиторам. Така категорія договорів найбільше використовується щодо розгляду справ у сфері:

- банкрутства;
- неплатоспроможності банків;
- виконавчого провадження.

Відтак, щодо судової практики із застосуванням конструкції фrawdаторності варто сказати про те, що згідно із Постановою Верховного Суду України від 7 жовтня 2020 року у справі № 755/17944/18 було сформульовано висновок щодо структури «фrawdаторності» при оплатному цивільно-правовому договорі, котра зокрема включає:

- коли боржник усвідомлює, що майно буде вилучено за борги, тобто при укладенні договору (момент);
- контрагент, з яким боржник укладає спірний договір (наприклад, родич боржника, пов'язана або афілійована юридична особа);
- ринкова або неринкова вартість, наявність чи відсутність оплати контрагентом боржника ціни [1].

Слід зазначити, що фrawdаторні договори за своєю сутністю є шахрайськими, оскільки в момент укладання такого правочину головна його мета є прихованою, та лише в подальшому буде проявлятися в ухиленні від виконання обов'язку через бездіяльність або дії, котрі можуть вчинятися до і після настання виконання строку зобов'язань.

Відповідно, саме заподіяння шкоди інтересам кредиторів, їх майновим правам є метою такої шахрайської угоди. При цьому правовим наслідком шахрайського правочину за умови його доведеності є його недійсність.

При цьому, якщо результат дій боржників не завдає шкоди кредитору, навряд чи коректно ставити питання про шахрайський характер будь-якої угоди, укладеної в конкретний період часу, оскільки за відсутності негативних наслідків, для боржника це все одно залишається угодою, але не шахрайською.

Проте будь-який договір можна кваліфікувати як фrawdаторний, але завдання судочинства – захистити кредитора від шахрайства у цивільних відносинах, тому слід відрізнити вплив економічних ризиків на результати діяльності підприємства від шахрайства як протиправного діяння, характеризується зловживанням правами щодо:

- несумлінного заволодіння коштами, майном чи послугами;
- ухилення від надання послуг чи оплати;
- одержання ділової або особистої переваги.

Слід виділити такі ознаки фrawdаторності у справі про банкрутство:

- вчинені боржником;
- наявні збитки боржника або кредитора;
- вина боржника у вчиненні відповідних дій як умислу, так і необережності;
- є як платним, так і безкоштовним [2].

Потрібно сказати про те, що при розгляді спору про визнання оспорюваного правочину недійсним та фrawdаторним визначальним є наявність умислу сторін оспорюваного правочину, який дозволив третій особі (боржнику) зловжити правом одного кредитора на користь іншого, оскільки Зловживання правом саме по собі вже є правопорушенням, внаслідок якого порушується суб'єктивне право особи.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити про те, що при визнанні фrawdаторності достатньо самого факту наявності укладеного договору, згідно з яким боржник має заборгованість на день вчинення оспорюваного правочину.

Список використаних джерел

1. Постанова від 07.10.2020 р. № 755/17944/18 Верховний Суд. Касаційний цивільний суд. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/92315178>
2. Конструкція фродаторних правочинів. 2021. URL: <https://borgexpert.com/ru/stiahnennia-borhiv/sudova-praktyka/konstruktsiia-fraudatornykh-pravochyniv>

Науковий керівник: д-р.юрид.наук, професор Ульянова Г.О.

Маковецький Андрій Миколайович

аспірант кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ОБ'ЄКТИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

Положеннями Конвенції «Про захист прав людини й основоположних свобод» встановлено, що «кожна особа (як фізична так і юридична) має право безперешкодно користуватися своїм майном, а позбавлення вказаних осіб її власності не допускається інакше як в інтересах суспільства, а також на умовах, передбачених законодавством та загальними принципами міжнародного права, при цьому на здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів, визнано правом держави» [1].

Власність – це відносини між людиною, групою або громадою людей (суб'єктом), з одного боку, і будь-якою субстанцією матеріального світу (об'єктом) – з іншого, що полягає у постійному, або тимчасовому, частковому, повному відчуженні, від'єднанні, привласненні об'єкта суб'єктом.

Відповідно до частини 5 статті 60 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що «від імені та в інтересах територіальних громад органи місцевого самоврядування можуть здійснювати правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності відповідно до законодавства, в той же час останні можуть виконувати необхідні майнові операції, а також вести передачу зазначених вище об'єктів в постійне або тимчасове користування (здавати в оренду, купувати або продавати тощо) особам (фізичним або юридичним), використовувати ці об'єкти в якості